

NORRKÖPING

KOMPETENSFÖRSÖRJNINGSKONTORET

YTTRANDE

1(5)

2024-03-12

Vårt diarienummer

KS 2024/0527 3.5.8

Handläggare, titel, telefon

Pouya Gazerzadeh, sakkunnig
011-15 27 65

Utbildningsdepartementet

Yttrande om SOU 2024:16 Växla yrke som vuxen - en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna

Sammanfattning

Ert diarienummer U2024/00585

16 februari publicerades SOU 2024:16 Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxen/utbildning och en ny yrkesskola för vuxna. Utredningens övergripande syfte har varit att undersöka hur kommunal vuxenutbildning kan bli effektivare i fråga om att tillfredsställa individers och arbetsmarknadens behov.

Norrköpings kommun har getts möjlighet att yttra sig över betänkandet SOU 2024:16 Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna. Norrköpings kommun har valt att lämna synpunkter på delar av utredningens innehåll.

Norrköpings kommun har valt att också lämna synpunkter på delar av förslagen.

Allmänna synpunkter

Norrköpings kommun vill inleda med ett allmänt medskick att reformen är intressant och positiv på flera sätt utifrån samhällets behov men även ur elevernas perspektiv och kommunens förutsättningar inför större förändringar på arbetsmarknaden.

En allmän invändning rör den korta utredningstiden för just den nya skolformen yrkesskola. I och med att direktiven om att utreda en ny utbildningsform tillkom i ett sent skede hoppas Norrköpings kommun att den nya skolformen förutom pilotverksamheten gör ytterligare konsekvensanalyser kring nytta och risker kring förslaget innan beslut.

Postadress

Norrköpings kommun
Kompetensförsörjningskontoret
601 81 Norrköping

Besöksadress

Tegelängsgatan 19 A

Telefon

011-15 00 00

Telefax**E-post**

kompetensforsorjningskontoret@norrkoping.se

Internet

www.norrkoping.se

Utredningens förslag

En ny yrkesskola för vuxna

I utredningen föreslås det en helt ny skolform som ska lyda under Myndigheten för yrkeshögskolan. Skolformen ska vara på gymnasial nivå, följa arbetsmarknadens behov och vara ett komplement till befintlig vuxenutbildning. Samtidigt säger utredningen att den nya utbildningsformen inte ska konkurrera med andra skolformer.

Utredningen föreslår också en ny examensform – allmän examen. Enligt utredningen ska denna typ av examen ha liknande innehåll som en yrkesexamen från kommunal vuxenutbildning, men inte vara knuten till ett yrkesprogram i gymnasieskolan.

Norrköpings synpunkter

Norrköpings kommun tycker det är positivt med en skolform som är på gymnasial nivå som följer yrkeshögskolans struktur men med lägre behörighetskrav än yrkeshögskolan. Norrköpings kommun välkomnar också att skolformen till 25% ska utgöras av lärande i arbete (LIA) då det finns elever som gynnas av praktiskt lagd utbildning. Vi välkomnar också att en skolform lanseras för just yrkesväxlare. Det är också positivt att utredningen omfattar administrativ effektivitet i form av att godkännande av utbildning automatiskt följs av beviljande av statsbidrag samt att statsbidraget är tre-årigt.

Utredningen nämner ofta att den nya utbildningsformen inte ska konkurrera med kommunal vuxenutbildning. Vad Norrköpings kommun kan se lär den reguljära vuxenutbildningen och den nya skolformen rikta sig till samma eller liknande målgrupper. Det finns idag också vissa svårigheter att locka elever till utbildningar. Vikten av ett gott utbyte mellan olika anordnare kommer att ha en stor betydelse utifrån det som föreslås i utredningen.

Sammanfattningsvis uppfattar Norrköpings kommun att den nya skolformen i sin föreslagna utformning gynnar näringslivet behov men inte i lika hög utsträckning möter de behov som uppmärksammas hos de arbetssökande för att möta arbetsmarknadens behov.

I övrigt anser Norrköpings kommun att det är svårt att bedöma konsekvenserna av den nya examensformen – allmän examen. Norrköpings kommuns synpunkt blir därmed att ett klagörande kring administrativa konsekvenser för verksamheten vore välkommet.

Från ansökan till antagning i komvux

Utredningen har utrett om bestämmelserna kring behörighet, mottagande, antagning och fullföljande av utbildning kan ändras så att de även gäller för

en hel sammanhållen yrkesutbildning i kommunal vuxenutbildning (komvux). Man behandlar även frågan om hur urval bland sökande till yrkesutbildning för vuxna ska göras.

Norrköpings synpunkter

Norrköpings kommun finner det positivt att utredningen talar i termer om sammanhållen yrkesutbildning. En elev som anses klara utbildningens helhet istället för enstaka kurser ska bli antagen. Hur och vem som tar beslut om elever ska bli antagna kan komma att bli tydligare, framförallt om det finns olika regler för olika utbildningar.

Det finns även förslag på kombinationsutbildningarnas former som kommunen ställer sig positiva till. Kommuner gör idag olika och utredningens förslag bidrar till att förklara vad och hur en kombinationsutbildning ska bedrivas, vem som blir antagen och hur statsbidrag ska kunna sökas, vilket skulle medföra en mer likvärdig utbildning.

Ett mer långsiktigt och flexibelt statsbidrag för yrkesutbildning inom komvux

Utredningen föreslår en ny förordning om statsbidrag för yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning. Förslaget är att det uppdelade statsbidraget ska bli ett samlat statsbidrag med ökad flexibilitet för kommunerna. Grundbidragets storlek ska baseras på ett genomsnitt från de tre föregående åren och ska därutöver baseras på antalet invånare över 17 år i kommunen eller i eventuellt samverkansområde. Detta grundbidrag föreslås beslutas för tre år åt gången. Det föreslås också att statsbidrag ska kunna betalas ut för orienteringskurser inom kommunal yrkesutbildning för vuxna. Medfinansieringsgraden för grundbidraget föreslås bli motsvarande 30 % av samtliga årsstudieplatser, krav på medfinansiering gäller dock inte tilläggsbidraget, lärlingsvux, kombinationsutbildningar eller yrkesförarutbildningar.

Norrköpings synpunkter

Norrköpings kommun välkomnar det förenklade upplägget för nytt statsbidrag som sannolikt kommer förenkla planering, dimensionering och administration. Att förhålla sig till ett grundbelopp baserat på folkmängd och därutöver ha möjlighet att söka för de utbildningar som framkommer av planering och dimensioneringsunderlaget känns som en inriktning som kommer vara framgångsrik. Att veta om att det finns möjlighet att söka statsbidrag för eventuella stora förändringar är för oss positivt utifrån arbetsmarknadens utveckling lokalt.

Synpunkten som Norrköpings kommun har bygger på det utredningen själva medger: att ett grundbidrag baserat på antalet invånare över 17 år kan

medföra att kommunernas kostnader för medfinansiering kan drivas upp och låsa kommunernas planering. Utredningen anser dock att beloppen som följer av det nya upplägget inte kommer medföra svårigheter för kommunerna då det ska vara frågan om ett takbelopp med möjlighet att rekvirera mindre belopp. Hur detta förmildrar konsekvenserna behöver klargöras tydligt.

En reformerad lärlingsutbildning för vuxna

Utredningen innehåller förslag om att lärlingsutbildning ska undantas från bestämmelser om att de med störst behov ska prioriteras.

Norrköpings synpunkter

Förutsatt att ett bra samarbete med leverantör av utbildningen och företagen utvecklas kan förslaget få positiva verkningar. Genom ett kompetensmäckande arbete kan det bli lättare för elever att etablera sig på arbetsmarknaden. I övrigt ser Norrköpings kommun att det är bra att den reformerade lärlingsutbildningen får en plats i skollagen och är ett område där kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig relativt snabbt.

Lärlingsutbildning är en utbildningsform med mer praktik än andra utbildningsformer som därmed enligt Norrköpings mening behöver vara lättillgänglig för elever med förutsättningar som medför att de gynnas av mer praktik. Vi ser även en otydlighet i vem som står för lönekostnaden för elever på lärlingsprogram.

Det behövs bättre förutsättningar att snabbt möta nya stora utbildningsbehov

I denna del av utredningen lämnas förslag på hur statsbidraget skulle kunna utformas för att möta snabbt uppkomna och stora utbildningsbehov lokalt.

Norrköpings synpunkter

Utredningen beskriver konkret ett exempel med batterifabriker i norra Sverige och SAAB:s nedläggning i Trollhättan. Även i Norrköping finns det idéer om större etableringar och nyligen har andra stora arbetsgivare varslat ett stort antal anställda. Om stora förändringar skulle ske kommer denna reformidé göra det möjligt att möta detta genom att ställa om utbildningsutbudet genom statsbidrag vilket är positivt.

Elevers tillgång till stöd i komvux

Utredningen har undersökt om elever inom komvux har tillgång till det stöd som det finns behov av för att kunna nå målen.

Norrköpings synpunkter

Ett lagkrav på specialpedagogiskt stöd vilket betraktar som positivt. En utmaning kan vara att en kartläggning av elevers förutsättningar och eventuella möjligheter till stöd kommer att kräva ökade eller omfördelade resurser. Norrköpings kommun anser också att ett förtydligande behövs kring vad en kartläggning av elevers förutsättningar och eventuella möjligheter till stöd ska innehålla. Det behöver också finnas ett säkert sätt att administrera elever utifrån GDPR om kartläggning ska ske innan antagning.

Prövning inom komvux och gymnasieskolan

Utredningen har undersökt formerna för prövning inom komvux.

Norrköpings synpunkter

Norrköpings kommun ser det som positivt att hemkommunen och samverkansområdet får en reglering för prövning, att det fastställs en summa och rättigheten till prövning begränsas.

NORRKÖPINGS KOMMUN

Sophia Jarl
kommunstyrelsens ordförande